

Kust tuleb Euroopa Liidu rohelepe ja milles me kokku lepime¹

KAJA TAE
Kliima- ja energiapoliitika
eriesindaja
Välisministeeriumis

Majanduskriisist väljumisel oleks tark silmas pida, et kui taastumine ei arvesta rohepöörde vajadusi, siis pole see õige taastumine.

Kui Euroopa Liidu komisjoni president Ursula von der Leyen 2019. aasta lõpus ametisse astus, esines ta kohe otsustava avaldusega: üleminek rohelisemale majandusele saab olema kallis, aga mitte midagi tegemine läheb veel kallimaks (European Commission 2019b). Ega see mingi uudis ei olnud. Teadlased on hoiatanud tohutult suurema hulga kasvuhoonegaaside õhkupaikamise tagajärgede eest juba aastakümneid. Läbi valu ja vaeva jõuti 2015. aastal ülemaailmselt ka Pariisi kokkuleppeni, millega riigid võtsid endale kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heitmeid ning hoida sellega maakera temperatuuri tõus alla kahe kraadi (Keskkonnaministeerium 2017). Teine asi, et selle nimel seatud riiklikud eesmärgid seda saavutamata ei ole ning juba Pariisi kokkuleppes endas oli kirjas, et eesmäärke

tuleb iga viie aasta järel (alates aastast 2023) kohendada ambitsioonikamaks. See aeg on varsti käes, aga senistegi kohustuste saavutamiseks on mure suur. Nii globaalselt kui ka Euroopa Liidus (EL).

LOOTUS VÄHEM SAASTADA

EL tervikuna ei ole maailmas suurim saastaja, aga siiski kolmas: suurim on Hiina ligi 30 protsendiga² koguheitmest, järgneb USA 15 protsendiga ning ELi heitmed moodustavad umbes üheksa protsenti. Ülejäänud saastajatel võib olla ökojalajälgi inimese kohta suur (siia kuulub kahjuks ka Eesti), aga kogumahu jäädavalt alla. Seega on ELi osakaal maailmas piisavalt tähtis ning ka ajalooline vastutus suur, kuuluvad ju ELi mitu maailma esimest tööstusriiki, kes saastamise laviiniga algust tegid ning sellest ka majanduslikku tulu lõikasid. Lisaks on EL oma unistustes võimsa majandusblokina teedrajav ning innovaatsiliselt lipulaev. Tegelikult jääb küll sellest maha, kuid just murdelised ajad ja uued väljakutsed võivad pakkuda vajaliku tõuke tähelepanuks – eestlasele võiks siin meenuda tiigrihüpe. Seega

¹ Kasutan rohelepet tähistamaks Euroopa rohelist kokkulepet „The European Green Deal“ (European Commission 2019a).

² Liikvel on ka uuemaid arvandmeid, kuid kõikehõlmav statistika pärineb praegu aastast 2017.

leiavad paljud, et enne järgmist suurt kliimakonverentsi COP26³ (hetkel on see koroonaviiruse tõttu nihkunud aastasse 2021) on ülemaailmselt hädavajalik – aga ka meile endile majanduslikult kasulik – ELi kliimamuutustega võitlemise ambitsiooni tõsta, et ülejäänud maailmale

***ELis on riike,
kes asusid varakult
oma saastet piirama
ja on tänapäeval
tehniloogiliselt esirinnas
just rohepöördes.***

eeskuju näidata. Lootus on, et kindel poliitiline kurss fossiilkütuste vähendamisele innustab ettevõtteid panustama teadus- ja arendustegevusse ning toob turule täiesti uued tooted, loobki uue majanduse.

Paraku pole kaugeltki kõik ELi liikmesriigid oma riiklikes tegevuskavades valmis panustama lootustele. Samuti on taastuvenergeetika ajalooline osakaal, selle võimalikud allikad, suurtööstuse struktuur, riigieelarvelised võimalused jne väga erinevad. ELis on riike, kes varakult asusid oma saastet piirama ja on tänapäeval tehnoloogiliselt esirinnas just rohepöördes. Samas on teadagi liikmesriike, kes alles suhteliselt hiljuti said hakata oma demokraatlikke valikuid tegema, kus sissetulekud on keskmisest madalamad ja sõltuvus fossiilkütustest suur. Ka ei ole ELis kokkulepet, kas loobuma peaks ka tuumaenergiast või kas üleminekukütusena võiks panustada gaasile, mis on vähem saastav

kui nafta või süsi ja mida on võimalik toota ka taastuvatest allikatest. Veelahe ei jookse siin tingimata Lääne- ja Ida-Euroopa vahel, vaid sõltub pigem liikmesriikide ajaloolistest oludest ja sisepoliitikast, mis ka naabritel võib olla väga erinev. Nii plaanib näiteks Soome jätkata tuumaenergiaga, kuid Rootsi on poliitiliselt deklareerinud sellest loobumist. Sama tegi juba aastaid tagasi Saksamaa, kuid seda ei kavatsengi Prantsusmaa. Kõige häälekam põhimõtteline tuumaenergia vastane on Austria, Ungari ei kujuta aga oma energeetikat ilma tuumakütuseta ette. Ühe sõnaga – ehkki teadmistest kliimamuutuste tagajärgede kohta puudu ei olnud, üksmeelt tegevuste või oma eesmärkide tõstmise kohta ELis veel eelmisel aastal ei paistnud.

SUUND ROHEPÖÖRDELE

Appi tuli uus valimistsükkel, mis algas 2019. aastal. Euroopa Parlamendil (EP) olid suured plaanid saada komisjoni presidendiks keegi oma ridadest, mõne fraktsiooni kandidaat. Kindlasti polnud parlamendil mingit kavatsust hääletada komisjoni presidendi poolt, kes pole piisavalt pühendunud rohepöördele. EP liikmeid ei kammitse üldiselt mured, kuidas leida oma poliitilistele lubadustele tuluallikad (see jäetakse liikmesriikide valitsustele ja rahvusparlamentidele). ELi eelarvevaidlustes seisab EP alati suurema kulutamise poolt ning saab endale lubada olla selgelt ideoloogiline. Brüsselile tavapärasest vägikaikaveos seekord ükski EP kandidaat aga liikmesriikide toetust ei leidnud. Ursula von der Leyen astus liikmesriikide juhtide ehk Ülemkogu poolt nimetatuna mängu kompromisskandidaadina, n-ö musta hobusena, kellel polnud pikemaks kampaaniaks aega. Ta pidi üllilühikese aja jooksul leidma võitu töötava oma teema. Selleks sai igati mõistlikult rohepööre. Olukorras, kus ELis oli tolleks ajaks juba mitmeid liikmesriike, kus noored olid kliimamuutustega võitlemist nõudes tänavale tulnud, aga teistes polnud sellest veel

³ COP (Conference of Parties) tähistab ÜRO 1992. aastal vastu võetud kliimamuutuste raamkonventsiooni kõigi osaliste iga-aastast konverentsi. Järgmine konverents COP26 pidi toimuma novembris 2020 Glasgows.

märkigi, tuli tekki ühtlasemaks sikutada. EL ongi selleks loodud, et olla ühiselt tugevam. Majanduse ümberstruktureerimine kõigi oma kulude ja ähvardava tööpuudusega on hirmutav väljavaade. Aga kliimamuutuste tagajärjed on veel hirmutavamad. Ursula von der Leyen töötas kohe, et EL abistab kõige suuremate probleemidega liikmesriike ning seisab nn õiglase ülemineku eest. Ta käis selle nimel välja isegi rahanumbri – viis miljardit.

Kui Ursula von der Leyen valitaks osutununa kogu komisjoni tööle pani, et lubadused teoks teha, selgus muidugi õige varsti, et esiteks on viiest miljardist kaugelt liiga vähe ja teiseks pole sedagi kerge leida. Esialgne lubadus sai liha luudele nn finantsvõimenduse läbi – otse eelarvest liikmesriikidele erinevatest fondidest makstavale toetusele lisanduvad investimisprogrammid ja soodsad laenud ELi pankadelt, mis kokku kasvatasid kasutatava rahanumbri ilusa triljonini. See on siiski alles komisjoni ettepanek, mille peavad heaks kiitma nii liikmesriigid kui ka EP. Ja hetkel on ELi järgmise seitsme aasta eelarveraaamistik üldse oraste peal, sest viirusekriis nõuab majanduses täiesti uusi meetmeid, mis on ELi senised eelarvereglid pea peale pööranud. Võimalik, et roheleppe ELi kulude kokkulepet ei tule veel mitu aastat.

Aga kondikava ja tegevuste suunad on meil roheleppe näol nüüd olemas. 2019. aasta detsembris andsid riigi- ja valitsusjuhid ka ilma täpsete arvutusteta oma nõusoleku, et EL saavutab kliimaneutraalsuse aastaks 2050 (Euroopa Ülemkogu 2019). Paratamatult toob see kaasa eesmärgi vähendada kasvuhoonegaaside (KHG) heitmeid 100 protsenti. See on senisest tunduvalt ambitsioonikam siht (Eesti seni kehtiv riiklik eesmärk aastast 2017 on nt 80%). Kõik liikmesriigid jäid nõusse, et see on vajalik, ehkki kõik pole ühtviisi veendunud, et see on nende riigis võimalik. Kui see kusagil osutub üle jõu käivaks, tuleb mõnel teisel selle võrra rohkem teha, saavutada nn miinusheide, st absorbeerida

heitmeid rohkem kui tekitada. Ehkki teoorias võimalik, on siiski selge, et suurimate saastajate märkimisväärse panuseta ei jõua ka kõik teised kokku nulli. Teiste sõnadega – mõnele on eesmärk raskem saavutada kui teistele ning neid tuleb aidata, kuid eesmärgile pühendum ja pingutama peavad kõik ühtmoodi. Ees seisavad klassikalised kokkulepped koormajagamise kohta. Komisjon on juba esitanud kliimaseaduse ettepaneku, mille alusel riiklikud eesmärgid saavad kontrollitavaks ja kohustuslikuks, erinevalt senisest. Kui nende alusel arvutatav ELi ülemineku trajektoor ei ennusta piisavat tulemust, tuleb riiklikku eesmärki tõsta. Saatan peitub detailides ja on kerge ette kujutada tuliseid vaidlusi selle üle, kes teeb piisavalt ja võimetekohaselt ja kes mitte. Rääkimata sellest, kellel üldse on neis asjades sõnaõigus, sest kindlasti kraamitakse lagedale ka rahvusliku suveräänsuse mõiste. Aga siinkohal tasub meenutada Ursula von der Leyeni kuldseid sõnu ametisse astudes: kui me midagi ei tee, läheb see palju kallimaks (European Commission 2019b). Katastroofi ennetamine on mõttekam tagajärgede likvideerimisest, kui see ülepea peaks võimalik olema. Tasub ka tsiteerida teadlasi vanas ja õnneks peaaegu kadunud vaidluses kliimamuutuste inimtekkelisuse kohta: häda meile, kui kliimamuutused ei peaks olema inimese poolt kaasa aidatud – siis ei õnnestu meil kaskaadidena rulluvaid sündmusi, alates riikide uppumisest kuni täieliku kõrbestumiseni ja näljahädadeni, mitte kuidagi takistada (vt kõikvõimalike ennustatavate hädade ja arvatud kahjude kohta faktiliste „What if we do not act?“ (European Commission 2019b)).

RoheleppEGA nõustumise üheks eelduseks oli komisjoni teisenenud narratiiv. Klassikaline roheline ideoloogia asendati pragmaatilise lähenemisega majandusele – rohepöördes tuleb näha majanduskasvu võimalust. Kui kusagilt töökohad kaovad, siis teisel tekivad. Pole ime, et rohepöörde kõrval on Ursula von der Leyeni komisjoni teine prioriteet digipöörde. See on

samasugune, või õigemini juba eelmine revolutsiooniline muudatus majanduses. Ka siin muretsetakse palju võimalike kaotajate pärast. Aga riikide ja ELi kui terviku vastutus on üleminekut võimalikult palju leevendada. Kindlasti on siin oma roll otsetoetustel, aga veelgi rohkem tingimuste loomisel uuele ettevõtlusele.

Kusagile pole kadunud klassikalised „rohelised“ eesmärgid – säilitada elurikkus ja vähendada saastet, kuid sama tähtis on uue, puhtama majanduse rajamine, mille nurgakiviks on loodusvarade tõhusam kasutamine ja ringmajandus. Et ühiskonnas on pea võimatu leida valdkonda, millel puuduks igasugune seos majandustegevusega, siis on ka rohelepe vihmavari erakordselt ulatuslik. Lubatud kliimanutraalsus aastaks 2050 eeldab konkreetseid sihtarve kasvuhoonegaaside vähendamiseks nii energeetikas kui transpordis, nii põllumajanduses kui ehitustegevuses, nii tööstuses kui jäätmemajanduses. Seda peavad toetama sihitatud investeeringud, teadus- ja arendustegevus, uus seadusandlus nii maksustamises kui ka kaubavahetuses, mis omakorda tähendab kokkuleppeid kolmandate riikidega. Kaubanduspoliitika kõrval on võimsaks vahendiks oma partnerite kaasatõmbamisel ELi ulatuslik arengukoostöö kogu maailmas, aga eriti naabruspoliitika raames. Seetõttu sisaldab rohelepe ka eraldi peatükki ELi ülemaailmsest tegevusest.

TEEKAART

Arusaadavalt poleks äsja ametisse valitud komisjon iialgi jõudnud kõigi selliste seadusandlike ettepanekutega valmis saada 2019. aasta detsembriks, mil Ülemkogu kliimanutraalsuse otsuse langetas. Küll pandi koos roheleppega lauale teekaart (vt lisa), millal valdkondlikud algatused tulevad. Eriti oodati kliimaseadust. See ettepanek tuligi õigeaegselt juba märtsis 2020, kuid ei sisalda palju rohkemat Ülemkogu poliitilise otsuse seadusandlikust vormistusest. Analüüsi selle kohta, kas ja kui palju tuleks tõsta ELi

Roheleppega nõustumise üks eeldusi oli komisjoni teisenenud narratiiv – rohepöördes tuleb näha majanduskasvu võimalust.

kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärgi aastaks 2030, nii et kliimanutraalsus aastal 2050 realistlik tunduks, lubab komisjon sügiseks 2020 ning konkreetseid ettepanekuid 2021. aasta juunis. Arvulised ja kohustuslikud eesmärgid saavadki olema liikmesriikidele kõige raskemad kokku leppida nii omavahel kui ka EPga, kes on kindlasti palju ambitsioonikam. Nii et järgmise aasta suvest läheb tuliseks. See-eest võib loota, et ELil õnnestub ilmselt sügisele 2021 nihkuvale COP26 konverentsile vastu minna paremini ettevalmistatult ja ühtsemana kui varem.

Seniks tegeleme valdkondlike poliitikatega. Kliimaseadusele annavad sisu järgmised komisjoni teatised küll ringmajanduse, küll tööstuse, küll ehituse kohta. Samuti tuleb üle vaadata eelmisi keskkonnateemalisi regulatsioone, et need ka uut eesmärki teeniks. Võimalik, et muudatusi tuleb teha süsinikdioksiidi kauplemissüsteemis. Põllumajandussektorile läheneb terviklikult, et kogu toiduahel oleks kestlik, seetõttu on see poliitika saanud ilusa pealkirja „Talust toidulauani“ („From Farm to Fork“). Vt lisatud teekaarti teatiste sisu ja ajakava kohta. Isegi praegune tervisekriis pole komisjoni eriti rajalt lükanud ning ajakavast on küllalt hästi kinni peetud. Teine asi, kas liikmesriigid oma pakiliste igapäevamurede kõrval suudavad tempot hoida. Seadusandluse vastuvõtmise eelduseks on Nõukogu ning EPi seisukohtade kujundamine komisjoni

algatuste kohta ning nende omavahelised läbirääkimised. Esialgu pole uudsetel videokonverentsidel suudetud suurt muud midagi käsitleda kui otseselt koroonaviirusega seotut, Nõukogu läbirääkimisi EPiga (nn triloogid) pole peale kriisiküsimuste üldse veel proovitud, ka pole EP veel muudel teemadel hääletanud. Kuivõrd ka rahvusvaheline kliimakonverents ning sellega seonduvad ettevalmistavad kohtumised on järgmiseks aastaks nihkunud, siis kliimateemade ajasurve ELis on hetkeks leevenenud. Samas on komisjon kindlalt öelnud, et fookus roheleppetele ei tohi kuidagi hajuda. Igasugused kriisid lähevad ükskord mööda, aga kliimamuutused kahjuks ei pidurdu.

ROHELEPPE ROLL KRIISIST VÄLJUMISEL

Majanduskriisist väljumisel oleks tark silmas pidada, et kui taastumine ei arvesta rohepöörde vajadusi, siis pole see õige taastumine. Mis mõttega pöörduda tagasi ohjeldamatu saastamise juurde või loobuda alternatiivsete energiaallikate loomisest, kui sellisel majandusel niikuinii tulevikku ei ole, nagu ülal esile toodud? Sama sisuga kirjale kirjutasid juba sügavas kriisiolukorras alla 13 liikmesriigi (Austria, Kreeka, Saksamaa, Taani, Hispaania, Soome, Prantsusmaa, Itaalia, Läti, Luksemburgi, Hollandi, Portugali, Rootsi) peaministrid, kes ELis on juba pikemat aega kliimateemadel veduri rollis olnud. Hiljem ühinesid ka Kreeka, Slovakkia, Sloveenia, Malta. Kuid ka Eesti peaminister Jüri Ratas on Ülemkogul alla jooninud roheleppete olulist rolli kriisist väljumisel. Tuntud tarkusetera ütleb veidi küüniliselt, et head kriisi ei tohi lasta raisku minna. Kui mugavustsoonis on keeruline teha radikaalseid muudatusi, siis seisunud tööstustel tasub mõelda just murdelistele sammudele, mis võivad tuua eelise turul ning kiirema konkurentsivõime taastamise. Riik võib mõelda investeringutele valdkondades, kuhu panustamine lööb mitu kärbest ühe

hoobiga. Eestis arutataksegi ehitussektori elavdamist laenuhinnal – mõjub soodsalt tööhõivele, soojustatud majad on palju energiatõhusamad ning seega teenivad heitmete vähendamise eesmärki, elanike soojaarved saavad aga taskukohasemaks. Tulevikus võiks mõelda diislikütusel töötavate busside asendamisele kohe uudse vesinikutehnoloogiaga, jättes gaasi vahele ja kasutades tuuleparkide rohelist elektrit. Sellekohane arendustegevus on Eestis päris hästi edenenud.

Komisjoni ettepanekud õiglase ülemineku mehhanism lubab rahalist leevendust kitsaskohtadele. Eesti murepiirkond on muidugi Ida-Virumaa kogu oma komplekses sõltuvuses põlevkivi kaevandamisest. Ettepaneku rahanumbrid otsetoetuste vormis ei kata kuidagi saamata jäävat tulu, kuid tuleb ka endale aru anda, et need tulunumbrid pärinesid kriisieelsest maailmast. Põlevkivist elektri tootmise tõhusus ei sõltu mitte ainult

***Praegu on õige aeg
kasutada viimseni ära
ELi antav abi
üleminekuks
alternatiivenergiatele.***

süsinikdioksiidi heitme kvoodisüsteemist ja kvoodihinnast ELis, vaid ka nt aina odavnevast taastuenergiast Läänemere regioonis või nafta hinnast maailmaturul. Samuti tuleb arvestada riiklikke kulutusi keskkonnakahjude kõrvaldamiseks ja palju muud. Ka pole muidugi teadmata, et ühel päeval saab põlevkivi lihtsalt otsa. Igal valitsusel on raskevõitu mõelda 100-150 aasta perspektiivis, kuid Eesti riiklikud arengukavad energiaühenduse üleminekuks alternatiividele siiski arvestavad. Praegu on õige aeg kasutada viimseni ära selleks

antav ELi abi, millest ju alles aasta eest õieti unistadagi ei osatud. Et teoreetilised rahasummad ka päriselt meieni jõuaksid, selleks seisab ees veel hulk tööd – esiteks Eestil konkurentsivõime liikmesriikidega üldmahu osas ning teiseks heade kohalike projektide koostamisel, milles peavad kaasa lööma nii kodanike ühendused, omavalitsused kui ka riigi ametkonnad, et igakülgset ja koostööd saaksid arvestatud maakonna ja riigi vajadused. See töö ei erine palju tavapärasest ELi

tõukefondide kasutamisest, milles Eesti on ikka silma paistnud kui liikmesriik, kes suudab väljavõideldud raha ka päriselt ja ettenähtud aja jooksul töösse rakendada. Otsetoetustest mitmekordselt suuremad summad aga, mis tehakse kättesaadavaks investeerimisprogrammide ja pankade kaudu, nõuavad juba uut mõtlemist. See on šans täiesti uutele ettevõtetele, suure tõenäosusega läbimurdelistes tehnoloogiates. Eestile võiks see uus tiigrihüpe kontimööda olla küll.

KASUTATUD ALLIKAD

EUROPEAN COMMISSION. (2019a). Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: The European Green Deal, COM(2019) 640 final. Brussels. „The European Green Deal“. – https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

EUROPEAN COMMISSION. (2019b) What if we do not act. European Green Deal. Factsheet, 11 December. – https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_19_6715

EUROOPA ÜLEMKOGU. (2019). Järeldused, 12. detsember. EUCO 29/19. Brüssel. – <https://www.consilium.europa.eu/media/41776/12-euco-final-conclusions-et.pdf>

KESKKONNAMINISTEERIUM. (2017). Pariisi kokkulepe. – <https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/kliima/rahvusvahelised-kokkulepped/pariisi-kokkulepe>

Brüssel, 11.12.2019
COM(2019) 640 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Euroopa roheline kokkulepe

Euroopa rohelist kokkulepet käsitleva teatise lisa
Tegevuskava – peamised tegevused

Meetmed	Orienteeruv ajakava ¹
Kliimaeesmärgid	
Ettepanek Euroopa kliimaseaduse kohta, milles sätestatakse 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärk	Märts 2020
Terviklik kava suurendada vastutustundlikul viisil ELi 2030. aasta kliimaeesmärki vähemalt 50% ja isegi kuni 55%ni	Suvi 2020
Ettepanekud selliste seadusandlike meetmete läbivaatamiseks, millega saavutada suuremad kliimaeesmärgid pärast heitkogustega kauplemise süsteemi direktiivi läbivaatamist. Jõupingutuste jagamise määrus. Maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse määrus. Energiatõhususe direktiiv. Taastuvenergia direktiiv. Autodele ja kaubikutele kehtivad CO ₂ -heitenormid	Juuni 2021

¹ Komisjoni 2020. aasta tööprogramm annab täiendavat selgust 2020. aastaks kavandatud asjakohaste meetmete ajakava kohta.

Meetmed	Orienteeruv ajakava ¹
Ettepanek vaadata läbi energia maksustamise direktiiv	Juuni 2021
Ettepanek, kuidas kohaldada valitud sektorites süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi	2021
Kliimamuutustega kohanemist käsitlev uus ELi strateegia	2020/2021
Puhas, taskukohane ja kindel energia	
Lõplike riiklike energia- ja kliimakavade hindamine	Juuni 2020
Strateegia arukaks sektorite integreerimiseks	2020
Renoveerimislaine algatus ehitussektoris	2020
Üleeuroopalisi energiavõrke käsitleva määruse hindamine ja läbivaatamine	2020
Tuuleenergia kasutamise strateegia	2020
Puhast ringmajandust käsitlev tööstusstrateegia	
ELi tööstusstrateegia	Märts 2020
Ringmajanduse loomise tegevuskava, mis hõlmab säästvate toodete algatust ja milles keskendutakse eelkõige ressursimahukatele sektoritele, nagu tekstiili-, ehitus-, elektroonika- ja plastitööstus	Märts 2020
Algatused, millega stimuleerida energiamahukate tööstussektorete kliimaneutraalsete ja ringluspõhiste toodete juhtivaid turge	Alates 2020. aastast
Ettepanek toetada algatust toota 2030. aastaks süsinikuvaba terasetootmist	2020
Akused käsitlevad õigusaktid akude strateegilise tegevuskava ja ringmajanduse toetuseks	Oktoober 2020
Teha ettepanek jäätmealaste õigusaktide reformimiseks	Alates 2020. aastast
Säästev ja arukas liikuvus	
Säästva ja aruka liikuvuse strateegia	2020
Rahastamiskonkurss, et toetada alternatiivkütuste taristu osaks olevate avalike laadimispunktide ja tanklate kasutuselevõttu	Alates 2020. aastast
Selliste seadusandlike võimaluste hindamine, millega edendada eri transpordiliikidele mõeldud säästvate alternatiivkütuste tootmist ja tarnimist	Alates 2020. aastast
Kombineeritud vedu käsitleva direktiivi muudetud ettepanek	2021
Alternatiivkütuste taristu direktiivi ja üleeuroopalisi energiavõrke käsitleva määruse läbivaatamine	2021
Algatused raudteede ja siseveeteede läbilaskevõime suurendamiseks ja paremaks haldamiseks	Alates 2021. aastast
Ettepanek kehtestada rangemad õhusaasteainete heitenormid sisepõlemismootoriga sõidukitele	2021

Meetmed	Orienteeruv ajakava ¹
Ühise põllumajanduspoliitika rohestamine / Strateegia „Talust toidulauani“	
Riiklike strateegiakavade läbivaatamine, võttes arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe ja strateegia „Talust toidulauani“ eesmärgi	2020–2021
Strateegia „Talust toidulauani“ Meetmed, sealhulgas seadusandlikud meetmed keemiliste pestitsiidide kasutamise ja nendega seotud riskide ning väetiste ja antibiootikumide kasutamise märkimisväärselt vähendamiseks	Kevad 2020 2021
Bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ja kaitsmine	
ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2030	Märts 2020
Meetmed bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peamiste põhjustega tegelemiseks	Alates 2021. aastast
ELi uus metsastrateegia	2020
Raadamisvabade väärtusahelate toetamise meetmed	Alates 2020. aastast
Mürgivaba keskkonna nimel nullsaaste eesmärgi poole	
Säästlikkust edendav kemikaalialane strateegia	Suvi 2020
Vee, õhu ja pinnase nullsaaste saavutamise tegevuskava	2021
Suurtest tööstuskäitistest lähtuva reostuse vähendamise meetmete läbivaatamine	2021
Kestlikkuse peavoolustamine kõigis ELi poliitikavaldkondades	
Ettepanek õiglase ülemineku mehhanismi kohta, sh õiglase ülemineku fond, ja kestliku Euroopa investeerimiskava kohta	Jaanuar 2020
Uuendatud kestliku rahastamise strateegia	Sügis 2020
Muud kui finantsaruandlust käsitleva direktiivi läbivaatamine	2020
Algatused liikmesriikide ja ELi rohelise eelarvestamise tavade sõelumiseks ja võrdlemiseks	Alates 2020. aastast
Vastavate riigiabisuunide läbivaatamine, sealhulgas keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised	2021
Viia kõik komisjoni uued algatused kooskõlla rohelise kokkuleppe eesmärkidega ja edendada innovatsiooni	Alates 2020. aastast
Sidusrühmad teevad kindlaks ja kõrvaldavad ühtlustamata õigusaktid, mis vähendavad tõhusust Euroopa rohelise kokkuleppe saavutamisel	Alates 2020. aastast
Kestliku arengu eesmärkide integreerimine Euroopa poolaastasse	Alates 2020. aastast
ELi üleilmne juhtpositsioon	
EL jätkab rahvusvaheliste kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse alaste läbirääkimiste juhtimist, tugedades veelgi rahvusvahelist poliitilist raamistikku	Alates 2019. aastast

Meetmed	Orienteeruv ajakava ¹
Tugevdada koostöös liikmesriikidega ELi roheline kokkuleppe diplomaatiat	Alates 2020. aastast
Kahepoolsed jõupingutused, et innustada partnereid tegutsema ning tagada meetmete ja poliitika võrreldavus	Alates 2020. aastast
Lääne-Balkani riikide roheline tegevuskava	Alates 2020. aastast
Koostöö – Euroopa kliimapakt	
Euroopa kliimapakti käivitamine	Märts 2020
Ettepanek kaheksanda keskkonnavalase tegevusprogrammi kohta	2020